

NEDVĚDICKÝ ZPRAVODAJ

• VYDÁVÁ MĚSTYS NEDVĚDICE • ČÍSLO 1 • ROČNÍK 13 • BŘEZEN 2019

Foto: Antonín Špaček

SLOVO STAROSTY

Vážení a milí spoluobčané,

jelikož čas letí jako voda, mám po třech měsících opět tuto příležitost informovat Vás o tom, co se na nedvědické radnici událo od posledního měsíce loňského roku. Nejdůležitějším úkolem nově zvolených starostů je především rychlé zorientování se v nové situaci a vnoření se do velmi komplikované, často nepředvídatelné práce. Při každodenním pobytu na radnici si ověřuji, jak je práce s lidmi a pro lidi náročná i současně zavazující. Dlouhá léta jsem zvyklý jako aktivní hasič lidem pomáhat. Starat se a pomáhat spolu neodmyslitelně úzce souvisí. Navíc k tomu přistupuje pro starostu společně se zastupiteli povinnost řídit a organizovat chod obce. Naše myšlenka otevřené radnice platí pro všechny, kteří stojí o řešení obtížných situací a chtějí pomoci.

Nejvíce nás tlačil čas u dvou projektů, a to u opěrné zdi na hrázi rybníka a již dlouho plánovaná rekonstrukce obecní hasičské zbrojnice. Na opěrnou zeď bylo nutné zadat výběrové řízení, které proběhlo bez problémů a již v tuto chvíli se vlastní stavba realizu-

je. Na druhý projekt bylo taktéž nutné zadat výběrové řízení, které v době uzávěrky tohoto čísla Zpravodaje bylo těsně před podpisem smlouvy s realizátorem rekonstrukce. Komplikovaná je situace s termínem dokončení stavby, na nějž je vázána dotace jeden milion korun z rozpočtu Jihomoravského kraje. Nedodržení termínu by znamenalo vrácení dotace, což považujeme za nepřijatelné.

Výše zmíněným zorientováním se v problematice jsem měl na mysli zapojení se do různých dotačních titulů. To, že jsou finanční možnosti rozpočtu městyse Nedvědice omezené, je holý fakt. Proto je velice důležité finance na realizaci plánovaných projektů hledat. S potěšením Vám mohu oznámit, že v tuto chvíli se nám podařilo podat celkem sedm žádostí o dotace z Jihomoravského kraje a Ministerstva pro místní rozvoj. Konkrétně se jedná o tyto žádosti:

- nákup techniky k údržbě veřejného prostranství v Nedvědici
- finanční podpora na provoz turistického informačního centra
- podpora Slavností Pernštejnského panství
- dokončení rekonstrukce sokolovny
- dovybavení jednotky sboru dobrovolných hasičů
- obnova veřejného dětského hřiště u obchodního domu
- rekonstrukce tělocvičny ZŠ

Bývalým vedením městyse byla prostřednictvím DSO Tišnovska podána žádost o nákup 11 kusů velkokapacitních kontejnerů na biologický odpad a štěpkač. Obě žádosti byly schváleny a během února bylo zmíněné dodáno. V tuto chvíli hledáme odpovídající prostory k umístění kontejnerů. Jelikož se jedná o kontejnery o rozměrech 4 x 2 metry, není to úkol jednoduchý. Jako kritéria pro umístění jsme si stanovili: parcela v majetku městyse, kontejner nesmí narušovat ráz lokality, dostatečná vzdálenost od rodinných domů a odpovídající prostor pro manipulaci nákladního automobilu.

Na základě jednání se zástupci svozové firmy bych chtěl všechny občany Nedvědice a Pernštejna upřímně poprosit o důkladné třídění odpadů. Jak již slyšíme z mnoha směrů, tak i spalovny, skládky a doprava zdražují svoje služby. Tudíž pokud nesnížíme množství smíšeného komunálního odpadu, bude cena za svoz popelnic do budoucna neudržitelná. V souvislosti s problematikou odpadů se také zabýváme otázkou sběrného dvora. Nyní jsme ve fázi zjišťování informací a porovnávání kladů a záporů. Než se situace vyjasní, sběr nadměrného a nebezpečného odpadu proběhne v měsíci dubnu. Konkrétní termín se dozvíte prostřednictvím teletextu a veřejného rozhlasu. Novinkou bude lokalita, kde se sběr uskuteční, a to v prostorách bývalých uhelných skladů na nádraží, a bude prodloužena doba, po kterou bude odpad vybírán tak, aby i lidé, kteří pracují na směny, popřípadě o víkendu, měli možnost sběr pohodlně odevzdat. Bývalá lokalita byla komplikovaná, co se týká dopravní obslužnosti a dalších okolností.

Zaměstnanci obecního úřadu se přes zimní období věno-

vali především údržbě místních komunikací a chodníků. Je nutné konstatovat, že stávající technika není všemocná a není v našich silách udržet všechny komunikace a chodníky v perfektním stavu. S nastupujícím jarem probíhá zametání a úklid posypového materiálu. Je mnoho míst, která můžeme zvelebovat vlastními silami, proto Vás, vážení spoluobčané, žádám o součinnost a pomoc. Neváhejte mne kdykoliv na obecním úřadě navštívit se svými podněty, nápady a připomínkami.

Jedním z mých cílů je obohatit Nedvědici o kulturní i sportovní dění. Obec našeho rozsahu bývala tradičně kulturním i sportovním centrem širokého okolí. Tuto devizu bychom chtěli nejen zachovat, ale i rozšířit, aby při vyřčení názvu naší obce si každý nevybavil pouze hrad Pernštejn. V Nedvědici máme moderně zrekonstruovanou sokolovnu, chceme jejím maximálním využitím zhodnotit vynaložené investice. Právě proto Vám mimo jiné nabízáme v sobotu 23. 3. 2019 celorepublikově uznávané představení Na stojáka, na něž Vás prostřednictvím Zpravodaje zvou. Jedná se o Stand-up comedy se známými protagonisty.

Rád bych dodatečně poděkoval sboru P.A.T.R.O.N i Cvrčkům za krásný koncert při rozsvěcení vánočního stromu, spolku SkasaN za skvěle uspořádané 1. adventní trhy pod Pernštejnem a v neposlední řadě Bystřické kapele za pěkný vánoční koncert.

Na závěr mi dovoluje popřát Vám všem sluncem prohřáté jarní období a krásné velikonoční svátky.

Petr Konečný

Oprava opěrné zdi na hrázi rybníka
Foto: Petr Konečný 2x

INFORMACE Z JEDNÁNÍ RADY MĚSTYSE NEDVĚDICE

Od posledního vydání Zpravodaje zasedala Rada městyse Nedvědice celkem 7 x. Projednala následující záležitosti:

1. Schválila přesun finančních prostředků závazných ukazatelů Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace dle žádosti ředitelky školy ze dne 30. 11. 2018.
2. Schválila vyřazení majetku – Notebook HP Compaq 6720s z evidence majetku městyse Nedvědice.
3. Schválila odměnu ředitelce Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace.
4. Schválila zřízení Komise Zpravodaje ve složení Dr. Jiří Šmíd – předseda komise, Ing. Antonín Špaček – člen komise.

5. Neschválila žádost denního stacionáře Rosa ze dne 5. 12. 2018.
6. Zamítla žádost sdružení místních samospráv o členství městyse Nedvědice.
7. Vzala na vědomí informaci vyplývající z žádosti M. S. o špatném technickém stavu nášlapných schodů na p. č. 31/4.
8. Schválila finanční dar a darovací smlouvu pro Základní školu a Mateřskou školu Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace od M. K., na částku 1 200,- Kč na dofinancování sedačky pro první stupeň ZŠ Nedvědice.
9. Schválila finanční dar a darovací smlouvu pro Základní školu a Mateřskou školu Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace od M. H., na částku 5 000,- Kč na nákup pohovky a

lisu na papír pro ZŠ Nedvědice.

10. Schválila finanční dar a darovací smlouvu pro Základní školu a Mateřskou školu Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace od M. K., a K. H., na částku 3 185,- Kč na nákup ratonového sezení pro žáky ZŠ Nedvědice.

11. Schválila finanční dar a darovací smlouvu pro Základní školu a Mateřskou školu Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace od J. M., na částku 1 000,- Kč na nákup molitanové sedačky pro první stupeň ZŠ Nedvědice.

12. Schválila finanční dar a darovací smlouvu pro Základní školu a Mateřskou školu Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace od L. K., na částku 2 000,- Kč na nákup spotřebního materiálu.

13. Schválila snížení rozpočtu na provoz Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvkové organizace odpisy o částku 337,- Kč.

14. Schválila dodatek č. 1 smlouvy 62-2-5418/2017 o bezúplatném užívání ruční radiostanice EASY pro potřeby jednotky SDH Nedvědice.

15. Schválila rozpočet na rok 2019 a závazné ukazatele rozpočtu pro Základní školu a Mateřskou školu Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace vypracované ředitelkou.

16. Schválila střednědobý výhled rozpočtu na rok 2019 - 2021 pro Základní školu a Mateřskou školu Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace.

17. Schválila finanční dar z rozpočtu a darovací smlouvu pro SDH Pernštejn ve výši 10 000,- Kč.

18. Schválila finanční dar z rozpočtu a darovací smlouvu pro SDH Nedvědice ve výši 10 000,- Kč.

19. Schválila finanční dar z rozpočtu a darovací smlouvu pro KČT Nedvědice ve výši 10 000,- Kč.

20. Schválila finanční dar z rozpočtu a darovací smlouvu pro Klub lyžařů Nedvědice ve výši 6 000,- Kč.

21. Schválila přílohu č. 2 ke smlouvě č. 45/17 s firmou KTS.

22. Schválila rozpočtové opatření číslo 12/2018.

23. Schválila dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo 07052018 ze dne 5. 5. 2018 s firmou Stavební společnost V&K s.r.o.

24. Schválila vnitroorganizační směrnici městyse Nedvědice o poskytování osobních OPP zaměstnancům městyse.

25. Schválila vnitroorganizační směrnici městyse Nedvědice, která stanoví podmínky konání obřadů v obřadní síni Úřadu městyse Nedvědice.

26. Schválila platový výměr pro ředitelku Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace.

27. Schválila pronájem sokolovny S. P. dne 31.8. 2019 dle platného ceníku městyse Nedvědice.

28. Schválila pronájem sokolovny spolku SKASAN dne 9. 3. 2019 k uspořádání 5. květinového plesu a zároveň promíjí nájemné.

29. Schválila pronájem sokolovny spolku SKASAN dne 16. 3. 2019 k uspořádání Dětského karnevalu a zároveň promíjí nájemné.

30. Schválila pronájem obřadní místnosti spolku SKASAN a Květiny Michaela v termínu od 12. 4. do 14. 4. 2019 k uspořádání jarní výstavy dle platného ceníku městyse Nedvědice.

31. Schválila pronájem prostoru mezi fotbalovým hřištěm a řekou Svratkou v katastrálním území Nedvědice, parcelní číslo 957/6

spolku SKASAN k uspořádání čarodějnic dne 30. 4. 2019 a zároveň promíjí nájemné.

32. Schválila pronájem prostoru u rybníka spolku SKASAN k uspořádání Dětského dne 1. 6. 2019 a zároveň promíjí nájemné.

33. Schválila pronájem obřadní místnosti spolku SKASAN k uspořádání Podzimní výstavy v termínu od 20. 9. do 22. 9. 2019 dle platného ceníku městyse Nedvědice.

34. Schválila pronájem obřadní místnosti spolku SKASAN k uspořádání Vánoční výstavy v termínu od 29. 11. do 1. 12. 2019 dle platného ceníku městyse Nedvědice.

35. Schválila odpisový plán Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace.

36. Schválila navýšení rozpočtu Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace, na odpisy ve výši 2 150,- Kč.

37. Schválila pronájem areálu u rybníka v Nedvědici pro SDH Nedvědice dne 25. 5. 2019 k uspořádání dětské soutěže v požárním sportu a dne 31. 8. 2019 k uspořádání čtvrtého ročníku Dne s hasiči v Nedvědici a zároveň promíjí nájemné.

38. Schválila na základě doporučení hodnotící komise ze dne 7.

Oprava opěrné zdi na hrázi rybníka
Foto: Petr Konečný

2. 2019 výsledek výběrového řízení na zakázku „Oprava opěrné zdi na hrázi rybníka v Nedvědici“ a pověřuje starostu k podpisu smlouvy o dílo s uchazečem SPH stavby s. r.o., jehož nabídková cena byla nejnižší z podaných nabídek.

39. Schválila povolení výjimky z počtu dětí v mateřské škole Nedvědice podle § 2, odst. 2 vyhláška č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání, v platném znění ve školním roce 2018/2019 od 1. 3. do 30. 6. 2019: 1. třída 28 dětí a 2. třída 27 dětí.

40. Schválila trvalé navýšení kapacity mateřské školy Nedvědice v počtu 27 dětí na jednu třídu na dobu neurčitou.

41. Schválila darovací smlouvu pro Základní školu a Mateřskou školu Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace od Města Tišnov na neinvestiční věcný dar box s nářadím pro polytechnickou výuku v mateřské škole v celkové hodnotě 3 656,- Kč.

42. Schválila smlouvu číslo E617-S-716/2018 o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene se Správou železničních dopravních cest, státní organizací o zřízení věcného břemene – služebnosti.

43. Schválila rozpočtové opatření číslo 1/2019.

44. Schválila rozhodnutí o vyloučení Vítězslava Maloně z veřejné zakázky Rekonstrukce hasičské zbrojnice Nedvědice a pověřuje starostu k podpisu rozhodnutí o vyloučení.

45. Průběžně projednávala program Slavností Pernštejnského panství.

Petr Konečný

INFORMACE Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA

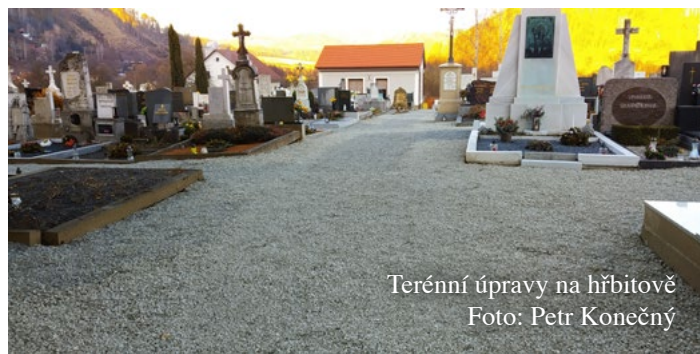
Od uzávěrky minulého čísla Zpravodaje se uskutečnila dvě jednání Zastupitelstva městyse Nedvědice (ZMN), a to dne 12. 12. 2018 a 25. 1. 2019.

Zastupitelstvo:

1. Schválilo výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva.
2. Schválilo výši odměn předsedům, členům výborů a komisí.
3. Schválilo obecně závaznou vyhlášku č. 1/2018 o místních poplatcích s platností od 1. 1. 2019.
4. Schválilo rozpočet městyse Nedvědice na rok 2019.
5. Schválilo v rámci rozpočtu městyse Nedvědice na rok 2019 dary, dotace a příspěvky právnickým a fyzickým osobám.
6. Schválilo příspěvek SVK Žďársko ve výši 100.000,00 Kč na kanalizaci Nová čtvrť II včetně smlouvy.
7. Schválilo příspěvek SVK Žďársko ve výši 57.000,00 Kč na kanalizaci Žlábky III včetně smlouvy.
8. Schválilo rozpočtové opatření č. 9/2018.
9. Schválilo rozpočtové opatření č. 10/2018.
10. Schválilo finanční dar z rozpočtu pro SK Pernštejn Nedvědice ve výši 50 tis. Kč a smlouvu darovací.
11. Schválilo rozpočtové opatření č. 11/2018.
12. Vzalo na vědomí zprávu o modernizaci učeben ZŠ Nedvědice a schvaluje příspěvek na zafinancování akce ve výši 2.455.342,00 Kč Základní škole a Mateřské škole Nedvědice, okres Brno-venkov, příspěvkové organizaci.
13. Zvolilo členy finančního výboru p. Nedomu a p. Packovou.

14. Zvolilo členy kontrolního výboru p. Fliglovou a p. Přesličku.
15. Schválilo rekonstrukci tělocvičny Základní školy Nedvědice.
16. Schválilo podání žádosti o dotaci na rekonstrukci tělocvičny Základní školy Nedvědice na MMR.
17. Schválilo podání žádosti o dotaci na rekonstrukci sokolovny v Nedvědici – sportovního zázemí na MMR.
18. Schválilo obnovu veřejného hřiště u obchodního domu v Nedvědici.
19. Schválilo podání žádosti o dotaci na obnovu veřejného hřiště u obchodního domu v Nedvědici na MMR.
20. Schválilo rozpočtové opatření č. 12/2018.
21. Schválilo investici revitalizaci areálu bývalého zimního stadionu.

Petr Konečný

CO NOVÉHO VE VEDENÍ MĚSTYSE

Vážení spoluobčané,

dovolte mi Vás v novém roce pozdravit jménem vedení městyse Nedvědice.

Od podzimních voleb, kdy se zformovala nová rada a zastupitelstvo obce, uplynuly už více než čtyři měsíce a mnozí se jistě ptáte: Co bude dál? Co můžeme v následujícím čtyřletém období očekávat?

Je to velice prosté – budeme se snažit naplnit co nejvíce z našich předvolebních programů, především se držet hlavních myšlenek v nich obsažených: Nedvědice a Pernštejn by měly poskytovat svým obyvatelům bohatou a pestrou nabídku kulturních, sportovních, společenských i jiných akcí. Chtěli bychom co nejvíce využít prostory, které obci patří – sokolovnu, dům č. p. 32 s obřadní síní a infocentrem, sportovní hřiště za školou, turistické stezky, budovy ZŠ a MŠ a zdravotního střediska. Dále se podílet na rozvoji infrastruktury v obci – dokončit projekt chodníku do Černvíra, dokončovat kanalizaci místních obecních částí, vybudovat bezpečný přejezd v Klečanech... Víme, že je na co navazovat.

Další akce plánované za minulého vedení obce budou realizovány až nyní. Tak, jak uvádí i pan starosta, řešíme v současné chvíli realizaci projektů rekonstrukce požární zbrojnice, s tím související dokončení stavby opěrné zdi u rybníka a kanalizaci místní části - Žlábky III.

V současné době probíhá i podávání žádostí o dotace na rekonstrukci školní tělocvičny, renovaci dětského hřiště a dokončení rekonstrukce sokolovny tak, aby mohly sloužit co nejvíce občanům a dětem Nedvědice i Pernštejna.

Jak vidíte, je toho mnoho. Proto jsme (jak již bylo dříve zmíněno) zřídili dvě komise, které radě budou pomáhat s organizací života v obci. Měly by sloužit jako komunikační a konzultační orgán pro radu městyse ve všech podstatných otázkách, které souvisejí s plánováním v oblastech kultury, sportu, stavebnictví a životního prostředí, tedy témat, která nejvíce prolínají každodenním životem vás, občanů městyse. Komise jsou tříčlenné, mají svého předsedu a rovněž koordinátora – člena rady, který bude zastupovat užší vedení obce. Jedná se o tyto komise:

Kulturní a sportovní komise

předseda: Libuše Císařová, koordinátor: Ilona Lukášková, členové: Petra Zbořilová, Libor Dinga.

Komise se v současnosti zabývá mimo jiné těmito tématy:

- program kulturních akcí pro letošní rok – koordinace akcí pořádaných místními spolky
 - Slavnosti Pernštejnského panství – nový systém vystupování kapel, vstupné, doprovodné akce (společně s radou městyse)
 - návrhy na častější využívání sportovišť a prostor pro kulturu
- Proběhla schůzka zájmových uskupení, včetně ZŠ, připravujeme a koordinujeme plán kulturních akcí.

Kalendář akcí bude k dispozici od dubna v turistickém informačním centru.

Komise životního prostředí a stavebnictví

předseda: Blanka Dračková, koordinátor: Jaromír Kocourek, členové: Rostislav Kubánek, Zbyněk Šikula.

Tato komise řeší mimo jiné:

- výběry vhodných lokalit pro výsadbu nové zeleně a údržbu zeleně stávající
- výběr lokalit pro umístění 11 velkoobjemových kontejnerů na bioodpad
- zadání studie budoucího využití bývalého areálu zimního stadionu

Pokud i Vy máte nějaký námět, který by komise mohly projednávat, neváhejte se obrátit na předsedu, koordinátora i ostatní členy komisí se svými podněty. Jak vidíte, rádi bychom, aby se na přípravách projektů a akcí účastnilo co nejvíce Vás, občanů, aby opravdu byla Nedvědice a Pernštejn místo, kde se bude potkávat a komunikovat spolu navzájem.

Přeji všem krásné jaro

za radu městyse Ilona Lukášková, místostarostka

ADVENTNÍ TRHY POD PERNŠTEJNEM

První prosincový den loňského roku se nesl ve zname-ní historicky prvních Adventních trhů pod Pernštejnem, které náš spolek SKASAN připravil pro všechny návštěvníky nedvědicke sokolovny těšící se na opravdovou adventní a předvánoční atmo-sféru. Ani mírný mráz návštěvníky neodradil. Po uvítání slame-ným Betlémem je mohl před vstupem do sokolovny svěst z cesty snad jen venkovní stan vonící poctivou domácí zabíjačkou, udír-nou, svařákem, punčem, jenž lákal na pohodlné posezení. Koho

Adventní trhy
Foto: Lenka Válková

zábly ve frontě na svařák nohy, hned si mohl ve stáncích opo-dál koupit teplé ponožky, pálivé domácí koření i sladké dobroty z Cukrárny Milena. A pokud se návštěvník z cesty svěst nenechal a svezení koňským dvojspřežím po Nedvědici přenechal jiným, pak jej již přivítala vánočně rozzářená a provoněná sokolovna plná stánků s širokou nabídkou výrobků, oděvů, dobrot, dekorací, svíček, knih z nakladatelství Šandera, šperků a bižuterie, ručních čistých ozdob, glavirovaného skla, hraček, kabelek, kosmetických výrobků, vánočních aranžmá, čokolády a paštik, sýrů, vína, do-mácích sirupů, pochoutek pro domácí mazlíčky a spousty dalšího. Mnozí z vás mezi vystavujícími potkali své nedvědicke sousedy či prodejce z blízkého okolí, které jsme se především snažili na naše trhy nalákat.

Obrovské poděkování patří dětem ze Základní školy Nedvědice i doubravnické mateřské školy, které se postaraly o pě-vecké vystoupení a zpestření „vánočního nákupního šílenství“. Na jejich vystoupení navázala módní přehlídka salónu EMóda, jehož modelky na pódiu v krásných šatech neskutečně zářily. Příjemná vánoční hudba návštěvníky provázela při přecházení mezi jednot-livými stánky a také poté, co se s prostory sokolovny rozloučili a

STAV OBYVATEL K 1. 1. 2019

	muži	ženy	celkem
Nedvědice	623	667	1290
Pernštejn	28	21	49
Celkem	651	688	1339

	muži	ženy	celkem
Nedvědice			
k 1. 1. 2018	613	666	1279
narození	9	6	15
úmrť	5	5	10
přistěhování	18	12	30
odstěhování	12	12	24
k 31. 12. 2018	623	667	1290

	muži	ženy	celkem
Pernštejn			
k 1. 1. 2018	26	22	48
narození	1	0	1
úmrť	0	1	1
přistěhování	1	0	1
odstěhování	0	0	0
k 31. 12. 2018	28	21	49

	muži	ženy	celkem
Rekapitulace			
k 1. 1. 2018	639	688	1327
narození	10	6	16
úmrť	5	6	11
přistěhování	19	12	31
odstěhování	12	12	24
k 31. 12. 2018	651	688	1339

opět vyšli na její mrazivé zápraží. Pokud při odchodu navštívili i stánek s košem domácích pálenek, pak odcházeli vskutku zve-sela. Vybrané dobrovolné vstupné bylo darováno dětem do MŠ Nedvědice a školní družině ve formě dárečků pod stromček. Ra-dost dětí je pro nás největší odměnou. Všem, co se na této akci podíleli, ale i těm, co ji navštívili, patří velké díky. Doufáme, že nám zachovají přízeň i nadále. Z prvního ročníku adventních trhů jsme si odnesli spoustu poznatků a zkušeností a již nyní se těšíme na další ročník, kde se všichni opět setkáme v příjemné předvá-noční náladě.

Ivona Klusáková

Adventní trhy
Foto: Lenka Válková

MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA

Rok se s rokem sešel a na pozvání spolku SkasaN sestoupil 2. 12. 2018 svatý Mikuláš se svými anděly za hodnými dětmi i k nám do Nedvědice. Samozřejmě se o tom doslechlo i samo peklo, které letos tak zajímaly hříchy našich dětí, že vyslalo samotného Lucifera i s jeho družinou rozpustilých čertů. Pro děti byly připraveny spousty sladkostí, občerstvení, dárků v tomboly a odměn. Na splnění úkolů na pekelné stezce na děti přísně dohlíželi samotní čerti. Jakmile děti překonaly pekelné nástrahy, vysloužily si Andělské vysvědčení a pak už mohly přistoupit ke svatému Mikuláši a začalo se zpívat, přednášet a slibovat a slibovat ... tak, aby si děti zasloužily své odměny. Sem tam sice ukápla nějaká ta slzička, ale nakonec vše dobře dopadlo a Lucifer si nikoho do pekla neodnesl.

Spolek SkasaN Vám touto cestou děkuje za Vaši přízeň a sponzorům děkuje za dary do tomboly. Hlavně děkuje těm, díky kterým se v dobrovolném vstupném vybralo nemálo peněz pro MŠ Nedvědice.

Veronika Chvátalová

5. CHARITATIVNÍ PLES V NEDVĚDICI

To se takhle jednoho mrazivého večera domlouváte se svými kamarády ze sousedství, co společně podniknout, abychom zimu jen neproseděli u vína a talířů s dobrotami, a dostanete nápad. Vyrazíme na ples! Jenže kam?

Což takhle vyzkoušet Nedvědici a 5. charitativní ples Nadačního fondu Vrba? Máme to sice trochu z ruky, ale program

plesu Bohuš Matuš je pro mne milým překvapením. Ne, šátek z hlavy nesundá, ale zpívá dlouho a opravdu krásně a nám se podaří jedna společná fotka těsně před zpěvákovým odchodem.

Málokdy letí čas tak rychle, jako na tomto plese. Domů se vracíme dlouho po půlnoci, s výbornou náladou, dobrým pocitem a s plnou náručí tombolových výher. Už teď jsme domluveni, že za rok opět na shledanou na 6. charitativním plese.

Dominika Varmužková

vypadá zajímavě a charitu rádi podpoříme. Datum 9. února 2019 nám všem vyhovuje, a tak je rozhodnuto. Bez jakýchkoliv velkých očekávání, jen s cílem pobavit se, vyrazíme v daný sobotní večer směr Nedvědice.

Nikdo z nás netuší, kde najdeme místní sokolovnu. Nakonec se doptáme místních kolemjdoucích a od té chvíle začíná večer plný překvapení. Sokolovna je reprezentativní dům po nedávné rekonstrukci, ve dveřích jsme přivítáni sklenkou sektu a usazení na místo. Rovnou si kupujeme lístky do tomboly, cen je spousta...

A pak už to jede. Začíná hrát irská hudba, přitancují tanečníci souboru Éirigh, jehož vystoupení završí úžasné stepařské číslo. Po nich jdeme na parket spolu s dalšími páry i my, Salonní orchestr Brno je skvělý! Ani minutu se nenudíme, i když zrovna mají hudebníci pauzu, pod pódiem se stále něco děje. Ukázky společenských tanců, prezentace květinových zákusků nebo nezapomenutelné vystoupení vokální skupiny SHOT-C. I hlavní host

OSMIČKOVÝ ROK NÁM PŘIPOMÍNÁL...

Rok 2018, s oblibou označovaný jako osmičkový, přinesl připomínky významných událostí československých dějin. Naskytly se i příležitosti dozvědět se o „učebnicových“ výročních nově objevená fakta či otazníky s nimi související. Právě tuto

možnost otevřela přednáška - beseda PhDr. Martina Šikuly, jež proběhla 29. listopadu 2018 v zasedací místnosti OÚ Nedvědice. M. Šikula, pedagog, historik, výtvarník, se soustředí na moderní regionální dějiny. Pracuje jako kronikář obce Bohuňov, mj. i proto se ve svých bádáních opírá o detailní studium celostátních archívů a místních kronik, také dobového tisku apod. Některé jeho zce-

la originální objevy souvisejí s léty 1918, 1928, 1948, 1968 a ty prezentoval i u nás v Nedvědicí. Zhlédli jsme mj. cenné videozáznamy z návštěvy prezidenta Masaryka na Pernštejně roku 1928, dozvěděli jsme se o záznamu událostí z jara 1948 v Nedvědicí v souvislosti se snahou připojit naši obec k novému Tišnovskému okresu, viděli jsme zápis, který v nedvědicke kronice dokonce ne-

naleznete. Příjemným osvěžením přednášky byla bohatá přehlídka kresleného humoru a karikatur reagujících na srpen 1968. Prezentace kvalitní i po grafické stránce obohatila všechny přítomné posluchače.

Libuše Císařová

I ČTVEREC MŮŽEŠ NĚKDY KUTÁLET

Takových milých mám kolem sebe víc. Jsou mi obvykle nablízku, a když se někdy stane, že je opustím na delší čas, stýská se mi po nich. Stesk zaháním poměrně snadno. Pohyb nejlépe v přírodě je dobrou léčbou. Jindy stačí někoho potkat, komunikace s příjemnými lidmi také pomáhá urovnávat vlastní mysl, vyrovnávat se s negativními emocemi. Někdy mně stačí něco napsat. Fejton, pár veršů, pohádku třeba.

Začátkem léta jsem se dostal zrovna takové nepříjemné do situace, kdy jsem hledal cestu k nápravě vztahu k jedné své milé. Spíše bych očekával, že nápravu bude hledat ona, ale zdálo se, že více aktivity musím vyvinout přece jen já. Zvolil jsem písemnou formu. Dopis. Ani verše, ani fejton, ani pohádku. Dopis. Obyčejný dopis. Zde je:

Moje milá, promiň, že Tě oslovuji takto a v tak nezvyklý čas (píši Ti tyto řádky hluboko před rozedněním). Ty moc dobře víš, že můj vztah k Tobě je veskrze kladný, ne, o zamilovanosti být řeč nemůže (to aby sis případně o sobě moc nemyslela), ale rád Tě mám, i když mě občas zlobíš. Vlastně zlobila jsi zatím jen jednou, ale to, co jsi předvedla včera, to mě rozhodilo pořádně. Čte se mi po Tobě obvykle dobře, ale když jsem uviděl ten včerejší text, polekal jsem se. Divná komunikace. Některé řádky byly nečitelné proto, že téměř chyběly, jiné byly sice celé, ale tak slabě viditelné, ty tři úplně nahoře byly vidět z poloviny. Ty dobře víš, že jsem se snažil o nápravu, protože jak Tě znám, sama bys toho sotva byla schopna. Rád Ti svoje úsilí připomenu. Prvně jsem myslel na Tvoji hlavu. Co se to s Tebou jen mohlo stát? Vyčistit hlavu novými podněty jsem Ti zkusil vícekrát, ale žádná pozitivní změna nenastala. Nakrmit, napadlo mě. To ne, vždyť překrmování by Ti uškodilo ještě víc. Pak jsem na Tebe zkoušel mluvit. Pěkně, moderně, tedy pozitivně. Konečně jsem zkusil zásadní restart. A odešel jsem nakoupit, třeba si to zatím rozmyslíš, říkal jsem si v naději, že Tě konečně trucování omrzí. Neomrzelo. A tak promiň, moje milá, nezbyvá mně, než se obrátit o radu ke kamarádovi.

Tolik psaní. Pro tyhle případy mám osobního rádce, takového přítele na telefonu. František se jmenuje. Někdy ho oslovuji Františku, jindy Fando, je spolehlivý na řešení vztahů při podobných lapáličích.

„Já se stavím, za hodinu jsem u tebe, kouknu se na ni,“ řekl mi do telefonu František a já se trochu zklidnil.

Přijel včas. Tedy za hodinu, jak slíbil. Má toho na starost více, ale je (myšlenkově i fyzicky) pružný, a tak stíhá. Fanda je inženýr, působí však často dojmem lékaře. I tentokrát provedl nejprve vstupní prohlídku, pak vzal jakýsi podivný přístroj a prohlížel ji důkladněji. Říká se, že oči prozradí o člověku hodně, jsou to světýlka – takové kontrolky stavu člověka. Však Fanda několik minut světýlka mé milé také kontroloval. I dovnitř nahlédl. Marně. Závěr byl jednoznačný.

„Mrzí mě to, ale vypadá to na výměnu,“ řekl. „Není jí sice ještě tolik, ale už je v koncích. Poradím ale ještě fintu, která pořízení nové ještě může oddálit,“ pověděl už spíše šeptem.

Ten Fanda je fakt machr, říkal jsem si. Já ještě nějaký čas

budu moci se svou milou komunikovat, mám ji opravdu docela rád a těžko se s ní budu loučit.

Finta zafungovala. Dokonce jsem měl pocit, že něco je i lepší, vždyť dosud odváděla často jednotvárnou práci a najednou působila jako kdyby ve více barvách.

V průběhu letních měsíců jsem se smířil s tím, že s přicházejícím podzimem nastane změna. Počátkem září jel Fanda kolem, zastavil se, vyměnili jsme spolu pár vět a na závěr krátké návštěvy jsem ho požádal, aby mi pomohl s tou výměnou.

„Můžeme hledat třeba na internetu,“ nabídl, „tam se můžeš podívat třeba i na fotku, je tam popis, leccos poznáš i z uvedených čísel. Jsou tam rozměry i další parametry.“ Jsme domluveni, budeme hledat oba. Fanda odešel.

Sotva zavřel dveře, vrátil jsem se k ní. Chvilí jsem ji pozoroval, jistě ne tak odborně jako Fanda, ale zato s větší láskou, to určitě, přece jen už jsem si na ni zvykl. Znam její vrtochy, zvuky, které vydává a z kterých spolehlivě poznám, k jakému úkonu se právě chystá nebo který už dokončila.

„Tak vidíš, jak jsi dopadla,“ řekl jsem jí tiše. „Ale ještě Ti dám šanci, moje milá, já mám fakt velkou trpělivost.“

Vyzkoušel jsem ji hned. „Tak pojď, ukaž se, předved se, zkus si vzpomenout na to, co jsi před čtvrtkem dokázala!“

Světě, div se! Tak najednou?! Muselo to být?! Musela jsi mě trýznit celé to horké léto? Vedro bylo, nepršelo, to by snad na týráni člověka stačilo! Jí to však nestačilo, týrala mě i ona, nechtěla být a nebyla, jako bývala dřív. A teď to najednou jde! To musel zasáhnout až František? To čekala, až se v její přítomnosti domluvíme, že ji musím odložit a pořídít si novou? Tolik otázek jsem si už dlouho nepoložil. Žádná neměla uspokojivou odpověď.

Fanda mi to tenkrát v září říkal tichým hlasem, ale asi to slyšela. Určitě to slyšela, musela to slyšet!

Odešel jsem se zklidnit na čerstvý vzduch. Mrzí mě, že jsem si s ní neporadil sám. Dobrá, člověk nemusí umět všechno. Ale že musí ten Fanda mít vnitřní sílu, která i tentokrát pomohla!

Žijeme ve zvláštní době. Člověk si musí pamatovat celou řadu souborů číslic, nejčastěji jsou to číslice čtyři, které ve správném pořadí umožní zapnout telefon, použít bankovní kartu a kdo ví co ještě. A aby těch číselných souborů nebylo málo, známe občas i naše nejbližší podle čísel. V telefonu je máme pod devítimístnými čísly, jindy je máme uložené pod nějakými kódy, kterým rozumíme jen my sami. Tu svoji milou, která mně přivedila v létě tolik starostí, známe spolu s Fandou jako 3525.

Přešly Vánoce, pomalu se blíží Velikonoce a ona je stále funkční. Pokaždé, když ji požádám o pomoc, ovšem znejistím. Ale zatím se úspěšně snaží. Já se také snažím. Netrápím ji nějakými složitými pokyny, nechci po ní žádné velké práce. Raději častěji, jen ji nezahltit příliš, říkám si. Tak snad ještě nějaký čas budeme spolu. Já budu jen rád. Snad bude ráda i ona. Tiskárna HP 3525.

Petr Vejrosta

POSLEDNÍ MAJITELÉ PERNŠTEJNA

POČÁTKY RODU MITTROWSKÝCH

V předcházejících letech jsme mohli na stránkách Zpravodaje sledovat historii jednotlivých majitelů hradu Pernštejna a jejich rodů. Posledním rodem, který vlastnil Pernštejn až do roku 1945, byl rod Mittrowských.

Pečeť Litvína z Nemyšle

Rod Mittrowských, který žil v našem regionu na Dolní Rožínce a Pernštejně, byl starým českým vladyckým, poté panským a nakonec hraběcím rodem. Doložený původ rodu se nachází v české vesnici Nemyšl, která leží asi 12 km severně od města Tábor. Vesnice se zřejmě nevelkou tvrzí tvořila

v 2. polovině 14. století malé panství a dala jméno vladycckému rodu, který se psal po této tvrzí jako vladyckové z Nemyšle. Pyšnili se erbem stříbrného kůlu v červeném poli.

Nejstarším známým členem rodiny Mittrowských byl Litvín z Nemyšle, který se připomíná v roce 1373. Ten začal postupně rozšiřovat svůj majetek a v krátké době mu patřily ještě okolní vesnice Hoštice, Prudice, Radenín a Buková. Tak, jak začal rozšiřovat svůj majetek, se začala zvětšovat i jeho rodina. Litvín z Nemyšle měl šest synů: Litvína, Beneše, Bohuslava, Ondřeje, Volkěře a Jindřicha.

Po úmrtí Litvína z Nemyšle byl majetek rozdělen mezi jeho potomky. Syn Litvín získal panství Prudice a podle svého nového panství se psal s přídomkem Litvín z Prudic. Jindřich se usadil na panství Buková a změnil si svůj predikát na Jindřicha z Bukové. I nadále užívali starého erbu vladycků z Nemyšle, tj. stříbrný kůl v červeném poli. 2. září 1415 byl sepsán tzv. stížný list české a moravské šlechty adresovaný Kostnickému koncilu, na který přivěsili svoji pečeť také majitelé erbu stříbrného kůlu v červeném poli Bohuslav z Nemyšle, Litvín z Prudic a Jindřich z Bukové. Beneš byl farářem v Hošticích (tato ves není totožná s názvem vsi ze známé české komedie od Zdeňka Trošky z roku 1983). Ondřej byl ve službách Rožmberků a o Volkěrovi se prameny dále nezmiňují.

Nemyšl
Foto: Karel Skalník

Linie rodu žijícího později až do roku 1945 v našem regionu pokračovala pravděpodobně v osobě Ondřeje z Nemyšle. Ten zastával různé úřednické posty ve službách Rožmberků. Jeho synové jej následovali a působili jako purkrabí na rožmberských hradech (Choustníku, Krumlově, Velešíně).

Asi 10 kilometrů od Nemyšle leží vesnice Mitrovce. V 15. století to bylo malé panství s tvrzí, které získal před rokem

Mitrov
Foto: Karel Skalník

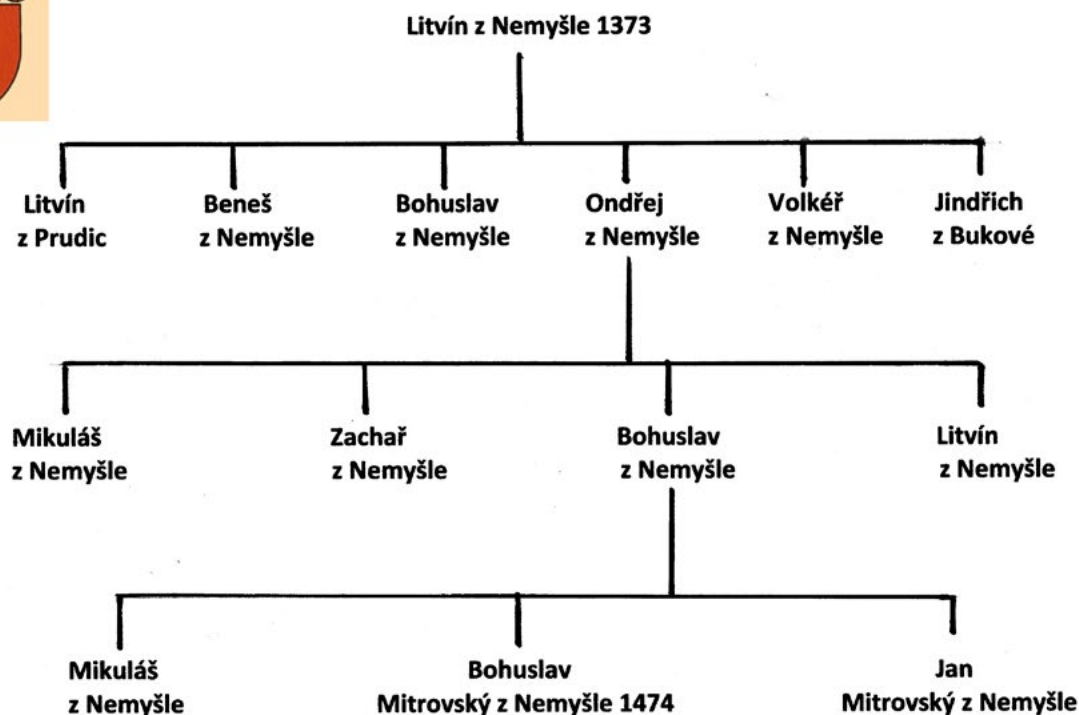
1454 syn Ondřeje z Nemyšle Bohuslav. Mitrovické panství zdědili Bohuslavovi synové Bohuslav a Jan. Dochovala se pečeť Bohuslava z roku 1474, na které je poprvé použito příjmení Mitrovský. Od té doby až do povýšení do hraběcího stavu užívala tato linie rodu příjmení a predikát Mitrovský z Nemyšle. Ještě roku 1575 držel Mitrovce Jiří Mitrovský z Nemyšle. Poté se na zdejší tvrzí střídali různí majitelé. Mitrovce daly jméno ještě jednomu rodu. Tímto rodem byli dodnes žijící Wratislavové z Mitrovic. Mitrovští z Nemyšle se postupně začali usídlovat na celém území Čech, Moravy, ale i Slezska. Většinou zastávali úřednické posty na různých

Sál spiklenců
Foto: Karel Skalník

ných pozicích.

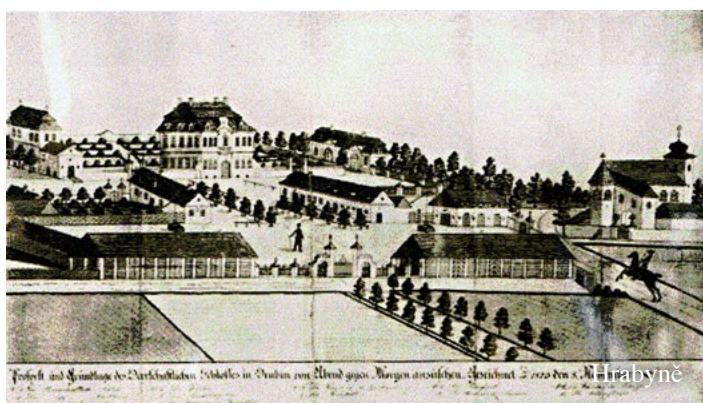
Rod Mitrovských z Nemyšle se tak objevil také v našem regionu. V roce 1618 koupil panství Mitrov od Kateřiny Čížovské Jindřich Mitrovský z Nemyšle. Můžeme pouze spekulovat, proč koupil zrovna toto panství, které bylo v té době chudé a nevydávající. Možná to bylo pro jeho název Mitrov, jenž byl obdobný se jménem Mitrovský, nebo to byla prostě jenom výhodná koupě. Mitrovské panství tvořily: pustý hrad Mitrov s tvrzí a vesnice Bukov, Radňoves, Meziboř s mlýnem, Janovice, Milasín, Nová Ves, Habří, Pavlovice, Rožná, Dvořiště s mlýnem a Jabloňov. K

panství patřily ještě panské dvory Mitrov, Nové Dvory (Krčma) a Dvořiště u Rožné.

Z nově nabytého majetku se Jindřich Mitrovský dlouho neradoval, protože se aktivně zúčastnil stavovského povstání (samozřejmě na té nesprávné straně), které bylo vedeno proti panování Habsburků a skončilo v roce 1620 prohrou povstalců. Jindřich Mitrovský musel utéci a majetek připadl císařské komoře. V Konfiskačním protokolu moravském z roku 1623 je u jména Jindřich Mitrovský z Nemyšle uvedeno: „... na útěku, jeho jméno na šibenicích, ztratil všecko“.

Snad na jeho památku nechal Vladimír Mitrowský zbu-

dovat na hradě Pernštejně tzv. Sál spiklenců. V klenbě místnosti je do kruhu namalováno 24 erbů účastníků stavovského povstání včetně erbu Jindřicha Mitrovského.

Rodové větve Mitrovských, kteří se usadili v Čechách, postupně vymřely v 18. století.

Přežila větev rodu, která se usadila ve Slezsku. Z této větve dosáhl nejvyššího postavení Maxmilián Mitrovský, který se stal krajským zemským radou a hejtnanem kladského hrabství. Jako

první z celého rodu byl v roce 1705 povýšen do panského stavu, když získal titul baron.

V roce 1684 zakoupil panství Hrabyně. Nebyl však dobrým správcem majetku a věnoval se spíše úřednické kariéře. O jeho majetek se staral jeho bratr Arnošt Matyáš Mitrovský. Ten se stal nejvyšším komořím opavského knížectví a po roce 1742 spravoval zemské hejtmánství v Opavě. V roce 1716 byl povýšen do panského stavu a byl mu udělen titul baron. Arnošt Matyáš Mitrovský byl svědomitým hospodářem a budovatelem. Od svého bratra Maxmiliána odkoupil v roce 1711 panství Hrabyně, v roce 1713 přikoupil panství Vikštejn a v roce 1728 panství Žádlovice u Kyjova.

14. dubna 1731 koupil panství Bystřické a Rožinecké.

Arnošt Matyáš Mitrovský
Kresba: Jana Skalníková

Karel Skalník

Literatura:

- August Sedláček: HRADY, ZÁMKY A TVRZE KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO
 Jindřich Slovák: POBĚLOHORSKÝ KONFISKAČNÍ PROTOKOL MORAVSKÝ z roku 1623
 Jan Tenora: VLASTIVĚDA MORAVSKÁ BYSTRICKÝ (N. P.) OKRES
 Jan Halada: Lexikon české šlechty
 Josef Zukal: Paměti Opavské

VÝZNAMNÁ VÝROČÍ ROKŮ KONČÍCÍCH DEVÍTKOU

- 1309 Nejstarší písemná zpráva o vsi Klečany
- 1589 Městečko má právo odvolat se a vyplatit z roboty
- 1629 Krištof Pavel z Lichtensteina potvrdil městečku osvobození od roboty
- 1789 Rozhodnuto o přiškolení obcí Chlébského, Smrčku, Býšovce, Kovářové, Ujčova, Dolního a Horního Čepí a Černvíra k Nedvědicí
- 1789 Utrpěla obec škody krupobitím a povodněmi
- 1839 Upravena zchátralá studánka „Slovanka“
Zřízena Guberniem hlavní komunikace z Brna do Bystřice
Nedvědice má 100 domů a 696 obyvatel
- 1859 Škola rozšířena na dvojtřídní
- 1869 Zrušena nedílnost selských statků
Nedvědice měla 636 obyvatel
- 1879 Upravena „Císařská studánka“ a vysazeny 3 lípy
Volby obecního zastupitelstva, starostou zvolen Vincenc Svoboda
- 1889 Vystavěn nákladem 16 000 zl. železný most přes řeku Svratku
Udeřil blesk do kostela a způsobil značné škody na hlavním oltáři
Vyrovnána dolina mezi městečkem a novým mostem přes Svratku
- 1899 Zřízení park „Pod Kaštany“ při cestě k Pernštejnu
- 1909 Ustavující schůze TJ Sokol Nedvědice v hotelu Míček
Při silnici na Kovářovou vysázeny jeřáby při školní stromkové slavnosti
- 1919 Slavnost, při níž byla zasazena „Lípa svobody“ s datem 28. 10. 1918
Konány první obecní volby v nové republice
Jako lékař nastoupil v Nedvědicích MUDr. František Jelínek
Obec převzala mramorový lom p. Loosové do vlastní režie
Založena odbočka Svazu čsl. legií - Adolf Mistr, František Vašica a Julius Kudijovský
- 1929 Rok proslul neobyčejně krutou zimou, kdy v únoru bylo až -32 °C
Obec otevřela na Šibeničnicku mramorový lom pro drtič B. Cídla
Povolena stavba drtiče Antonínu Kuglerovi ve Žlebě, v provozu od r. 1930
Textilní továrnu, která byla v úpadku, koupil Moritz Hansel
Nově byl upraven chodník pod Heršinkou ke Kasanům. Práce vedl Filip Opatřil, hospodář obce
První drogerii v Nedvědicích zřídil Ludvík Mayer z Veverské Bítýšky
- 1939 Vyhlášen protektorát, přijely policejní a vojenské jednotky, okupační posádka zůstala několik dnů na poště v Nedvědicích
- 1949 Ve volbách zavedena kandidátka Národní fronty
- 1959 Započato s odvozem popela od domů
- 1969 Zřízena na městečku prodejna knih, otevřeno měla 2 x týdně
Zahájen provoz v prodejně potravin u rybníka
- 1979 Vyhlášena mimořádná energetická situace s opatřeními
V základní škole se objevila epidemie úplavice v rozsahu, jaký není v Nedvědicích v poválečném období pamatován
- 1989 Na Kovářové uveden do provozu lyžařský vlek POMA firmou z Kežmaroku
U obchodního domu odhalena bronzová socha dívky od Zdeňka Řehořky
Na Vejpustku odhalen pomníček Aloisi Rossímu, zastřelenému 5. května 1945
Založeno Koordinační centrum Občanského fóra, vedené Ing. Ladislavem Bořanským

- 1999 Na hradě Pernštejně byl natáčen film Johanka z Arku s početným komparem
Na hradě Pernštejně byl odhalen pomníček Leopoldu Mazáčovi
Nedvědicou základní školu navštěvovalo 281 žáků
- 2009 Mgr. Petrou Cvrkalovou založeno Pěvecké amatérské těleso k radosti občanů Nedvědice – P.A.T.R.O.N

Volby do Evropského parlamentu
Koncert k 200. výročí narození A. E. Titla na hradě Pernštejně
Rekonstrukce podlahy a stropu tělocvičny základní školy
Velká oprava koryta – regulace Nedvědičky v části zvané Krčín

VÝROČÍ NEDVĚDICKÝCH OSOBNOSTÍ V ROCE 2019

Před 210 lety (1809) se v rodině hospodářského úředníka na hradě Pernštejně narodil **Antonín Emil Titl**. Ve dvanácti letech byl poslán k učiteli Thiemovi, u něhož se učil na varhany a kontrabas. V sedmnácti letech přišel do Brna, kde se měl připravit na učitelství. Vystupoval jako kontrabasista brněnského divadla a psal příležitostně hudbu k činohrám. Operu „Die Burgfrau“ napsal na libreto svého krajana, bystrického rodáka Antonína Bočka, podle moravské pověsti o Bílé paní. Opera měla pod Titlovou taktovkou úspěšnou premiéru 28. května 1832 v Brně a hrála se pak i v Olomouci, kam tehdy Titl z Brna odešel. Dvacet let (1850 – 1870) byl Titl dirigentem vídeňského Dvorního divadla, pro něž napsal nepřehledné množství ouvertur, melodramat, vložek, úvodů a jiných skladeb. Celkem napsal Antonín Emil Titl na 300 skladeb, z nichž vyšla tiskem asi třetina, některé v nejrůznějších úpravách, jako zejména „Sérénade“ (célebre), snad nejoblíbenější šlágr té doby. Významným momentem jistě bylo první české divadelní představení ve Vídni, konané 29. prosince 1850, zahájené Titlo-

vou „Ouvverturou dle slovanských nápěvů“, v níž zaznívají nejen české písně a dokonce i melodie naší hymny Kde domov můj, ale též jiné slovanské melodie. Antonín Emil Titl zemřel ve Vídni v roce 1882.

Před 150 lety (1869) se narodil **Vilém Procházka**, významný činovník zdejšího hasičského sboru, jehož byl členem od roku 1894. Byl také vojákem, který absolvoval I. světovou válku na několika frontách. Pracoval jako úředník v textilní továrně a byl pokladníkem Tišnovské župy hasičské v letech 1919 - 1929. Jako starosta sboru dobrovolných hasičů v Nedvědici se na výroční schůzi Vilém Procházka rozloučil se sborem pročitěnými slovy o vzájemné úctě jednoho k druhému, vzdal se funkce a krátce nato zemřel. Měl důstojný pohřeb za velké účasti bratří i občanů. Za sbor se s ním 29. 3. 1951 rozloučil učitel a jednatel hasičů Jaroslav Bělehrad.

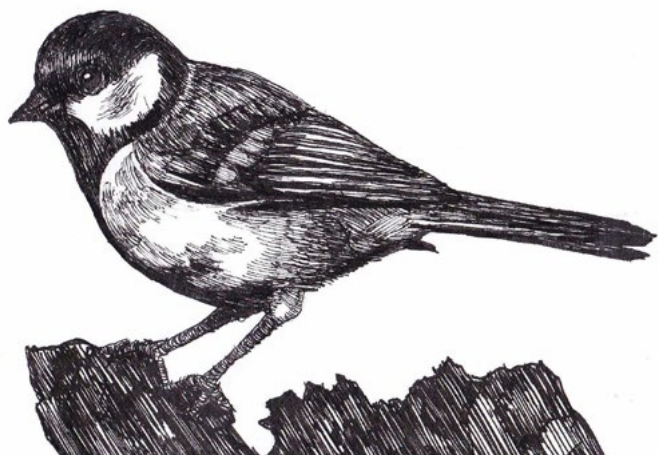
Před 110 lety (1909) se v Nedvědici v č. p. 35 v rodině pekaře narodil **Eduard Berka**. Jeho maminka byla dcerou nedvědickeho kameníka Františka Ludvíka. Brzy po jeho narození se rodina přestěhovala do Brna, kde absolvoval Učitelství ústav. Jako učitel působil na venkovských školách a od roku 1934 na obecné dívčí škole v Brně – Králově Poli. Byl členem Československé sociální demokracie a působil jako jednatel Ústředního spolku jednot učitelství v Praze. Do odboje proti okupaci byl zapojen již od roku 1939 v ilegální organizaci „Petiční výbor Věrní zůstaneme“. Zatčen byl 3. října 1941 při jedné ze služebních cest do Prahy a převezen do Brna, kde v Kounicových kolejích prožil obě stanná práva. V červnu 1944 byl převezen do Vratislavi, kde byl nacistickým „Lidovým soudem“ odsouzen k trestu smrti. Přes udělenou milost byl 24. ledna 1945 popraven.

Před 110 lety (1909) se v Nedvědici narodil **Bedřich Vala**. Pocházel z nedvědicke rodiny, která žila na městečku v čísle 28, kde se také narodil. Členové rodiny Valovy významně ovlivňovali dění v obci především na poli kulturním a společenském (divadlo a Sokol). Bedřich Vala absolvoval Učitelství ústav v Modre (na Slovensku) a nastoupil jako učitel na moravských školách. Po několika letech učitelského putování zakotvil v Tišnově, kterému již zůstal věrný. Od studentských let bylo jeho největším koníčkem malování. Učil, ale hlavně kreslil a maloval, poznával přírodu a zákonitosti malířské tvorby. A tak od lehkých pérovek, které jsou mistrovským záznamem krajiny, se dostal k pastelům a nakonec k oleji. Roku 1943 se stal hostujícím členem „Spolku výtvarných umělců moravskoslezských Aleš“ v Brně. V poválečném období se zapojil do bohatého výtvarného života v Tišnově. Do svých obrazů dokázal velice podmanivě promítnout náladu předjaří nebo podzimu. V celé řadě pláten zachytil i měnící se Tišnov, město, kde našel nový domov. Na Nedvědici ale nezapomínal, vždyť zde žila jeho sestra a přátelé z dětství. Zemřel v roce 1983 v Tišnově.

Deska Eduardu Berkovi na domě č. 35
Foto: Antonín Špaček

SVÁTKY JARA

Čtvrt roku uteklo jako voda a před námi je 20. březen – jarní rovnodennost – první jarní den. Tento den hraje významnou roli již po staletí. Definitivně končí zimní období, den začíná vítězit nad nocí, přichází nová naděje a s ní chuť sázet, zasévat a obdělávat půdu. Nepředbíhejme a pojďme si ve zkratce připomenout svátky a tradice, které nás od vánočních svátků přivedly až k očekávanému jaru.

1. leden – Nový rok

„Na Nový rok o slepičí krok“
„Jak na Nový rok, tak po celý rok“

6. leden – Tři králové

„Na Tři krále o krok dále“
Od 6. ledna začíná období hojnosti, plesů, svateb a bujarého veselí, které končí třídenními masopustními oslavami v úterý před Popeleční středou. Konec tohoto období tedy vždy určuje datum, na které připadají Velikonoce.

2. únor – Hromnice

„Na Hromnice o hodinu více“ – hodinou navíc měli naši předkové na mysli o hodinu více světla.
„Zelené Hromnice, bílé Velikonoce“ - na Hromnice se vysvěcova-ly svíčky Hromničky, aby ochránily stavení před bouřkou.

Masopust – oslavy, které trvají tři dny a končí v úterý před Popeleční středou. Letos období veselí skončilo v úterý 5. března. Masopust má mnoho názvů - Ostatky, Šibřinky, Fašank, Karneval a jiné. Slovo „karneval“ pochází z italského „carne vale“ - maso pryč.

Já jsem se kdysi dávno každoročně účastnila ve své rod-
né víscce „Pochovávání basy“. V sobotu rej masek chodil dům od domu s pozvánkami na úterní zábavu, kde byla symbolicky před půlnocí pochována basa a tím byla oficiálně ukončena plesová sezona. Lidé, pokud mohli, tak slavili konec období radovánek, protože je čekalo 40 dní půstu.

Postní období – období mezi Masopustem a Velikonocemi. Začíná Popeleční středou.

Popeleční středa – následuje po masopustním úterý. Popeleční proto, že se světlý popel z ratolestí kočiček, které byly vysvěceny

minulého roku na Květnou neděli. Tímto obřadem se věřícím připomíná pomíjivost tohoto života a nutnost pokání.

1. neděle postní – Černá - ženy se v tento den odívaly do černých šatů vzhledem k začínajícímu postnímu období.

2. neděle postní – Pražná - nazývá se podle postního jídla - upražená obilná zrna nebo klasy.

3. neděle postní – Kýchavná - to proto, že naši předkové věřili, že kolikrát si v tento den kýchnou, tolik let budou ještě naživu.

4. neděle postní – Družebná - v tuto neděli bylo možné mírně porušit jinak přísný půst, mládeži bylo povoleno sejít se na návsi a poveselit se.

5. neděle postní – Smrtná - v ten den lidé vynášeli ze vsi Morenu – slaměnou smrt – jako symbol zimy a starého roku. Vhodili ji do vody a zpět se vrátili se zeleným stromkem. Tento rituál pochází z pradávných pohanských časů a byl součástí oslav Vítání jara.

6. neděle postní – Květná - tento den je připomínkou slavného vjezdu Ježíše do Jeruzaléma, kde ho lidé vítali zelenými ratolestmi.

Pašijový týden – týden před Velikonocemi, který byl též nazýván Svatý nebo Velký. V tomto týdnu začíná velký úklid a čištění domácností, zahrádek i okolí domu.

Modré pondělí (Žluté) – tímto dnem v dřívějších dobách začínaly studentům prázdniny.

Šedivé úterý – hospodyňky uklízely a vymetaly pavučiny. Sazometná středa, také Škaredá – staří Čechové v tento den vymetali z komína saze. Škaredá proto, že se Jidáš škaredil (žaloval) na Ježíše.

Zelený čtvrtek – jedla se jen zelená strava - měla lidem zajistit zdraví, např. špenát nebo zelí. Co bylo na Zelený čtvrtek zaseto, dobře prospívalo. V tento den v křesťanských kostelech po ranním Gloria zmlknou zvony - odletěly do Říma. Dokonce se i dobytku odebraly zvonce, aby nezvonily. Až do Bílé soboty bylo zvonění nahrazeno zvukem řehtaček, klapaček, hrkaček a valch, se kterými chlupci chodili po vesnici a oznamovali poledne i ranní a večerní

klekání. V posledních letech je v naší zemi populární zelené pivo, které se v tento den prodává.

Velký pátek – je připomínkou smrti Ježíše Krista, a proto je prožíván ve znamení smutku, ticha a rozjímání. Velký pátek byl od nepaměti magický den, opředený pověrami a legendami. Lidová pověst vypráví, že se v tento den otevírá země a vydává své poklady. Takové místo se prý poznalo podle modravého světýlka nebo kvetoucího kapradí. Na Velký pátek bylo zakázáno hýbat s půdou (orat, kopat, sázet apod.). Byla tím projevena úcta k matce zemi.

Bílá sobota – hospodyně pekly mazance a velikonočního beránka, muži a chlapi pletli pomlázky z vrbového proutí. Děvčata barvila a zdobila vajíčka. Bílou sobotou skončil třídní půst - svaté třídnění. Všichni se již těšili na opětovnou možnost konzumování masa, na taneční zábavy a další radovánky, které byly po dobu půstu přísně zapovězeny.

VELIKONOCE

Název vznikl z „velké noci“ ze soboty na neděli, kdy došlo k „zmrtvýchvstání“ Ježíše Krista. Datum velikonočního období se každým rokem mění a lidé si často lámou hlavu, podle jakého klíče se období Velikonoc určuje. Velikonoce jsou, jednoduše řečeno, vždy první neděle po prvním jarním úplňku a tím je úplněk po 21. březnu.

Velikonoční neděle (Boží hod Velikonoční) – je to den zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Vrcholí velikonoční svátky. V kostele se provádělo svěcení pokrmů (beránek, mazanec, vejce, chléb, víno). Bývalo zvykem, že hospodář rozdělil při nedělním obědě vajíčko na tolik dílů, kolik bylo členů rodiny. Nepsaným zákazem byly některé práce, které se v tento den nesměly vykonávat - např. se nesmělo zametat, stlát lůžkoviny, vynášet hnůj z chléva, mýt nádoby, šít nebo čistit boty.

Velikonoční pondělí – k tomuto dni se nevážou žádné liturgické úkony, o to důležitější je z hlediska zvyků. České Velikonoce charakterizuje živá tradice – „velikonoční pomlázka“. Je to obyčej, kdy chlapi obcházejí domy s pomlázkou spletenou z vrbového proutí a ozdobenou barevnými stuhami. Pomlázka je symbolem předávání síly, zdraví a svěžesti (omlazení). V dřívějších dobách se šlehali muži a ženy navzájem, postupem času se ustálil zvyk, že pouze muži šlehají dívky a ženy.

Velikonoční symboly a jejich význam

Mezi symboly ŽIVOTA, SVĚTLA, ZDRAVÍ a ŠTĚSTÍ patřily: zelený strom, zelená ratolest, červené jablko, plné vejce, svíce, kynuté těsto, červená barva, barevné tkaniny.

Symboly HOJNOSTI, PLODNOSTI, BOHATSTVÍ:

hrách, čočka, sušené ovoce a houby, obilí makovice, ořechy.

Symboly OCHRANY LIDÍ, DOBYTKA, STAVENÍ, POLÍ:

chléb, česnek, cibule, sůl, med, černý kmín, trny, trnitý prut, čaromocné byliny, svěcené ratolesti a pokrmů, červená barva.

Symboly SMRTI, ZMARU, POHANY:

vymláčená sláma, prázdné skořápky, bílá barva, ulity hlemýžďů, přelomená svíce.

Pomlázka – tento název vznikl z dřívě užívaného slova „pomládka“ a vychází z původního názvu omládka. Symbolem života, kte-

rý se na jaře probouzí, jsou některé stromy, u nichž se nejdříve probouzí míza. Jsou to bříza a všechny druhy jívky včetně vrby. Kult vrbového splétání proutků v pomlázku se dochoval až dodnes. Odměnou koledníkům byla především barevná vajíčka. Tato doba však skončila zhruba před padesáti lety a nová doba přinesla pestřejší velikonoční stůl, bohatší koledu a také alkohol.

Beránek – symbol čisté oběti a podobenství se Spasitelem.

Zajíček – symbol chudoby, skromnosti, pokory a obětování se pro druhé. K tomuto symbolu se vážou již pohanské tradice.

Vajíčko – vejci se již v dávných dobách připisovaly magické vlastnosti. Je symbolem plodnosti, úrody, nového, stále se opakujícího, života a vzkříšení. Plodivá síla vejce je o Velikonocích umocňována barvením a ornamenty.

Velikonoční kaktus – je to zvláštní druh sukulentu, který se nápadně podobá kaktusu vánočnímu. Jeho květy se vyvíjejí již v zimním období, ale vykvete až o Velikonocích. Listy velikonočního kaktusu jsou ohraničené červenou barvou.

Kočky – větvičky jívky. Naši předkové věřili, že posvěcená kočka má magickou moc.

Květiny – tito poslové jara nám každý rok na jaře potěší srdce i duši a rozradostní ne jeden šedivý den. Po celou zimu se na nás usmívá čemeřice, vilín oživí posmutnělou zahradu, talovín nám připomene sluníčko, křehké sněženky a bledule roztančí přírodu svými sukýnkami. Krokusy, ladoňky, zlatý déšť, barevné petrkliče, narcisky, tulipány a další krásné květiny nám zpříjemní život jako ozdoba na jídelním stole.

Velikonoční pečivo – nejznámější jsou jidáše, koláče, vrkoče stočené do věnečku, mazance, velikonoční beránek, perníčky ve tvarech vajíček, zajíčků, beránků, ptáčků, zvonečků nebo kytiček. Velikonoční pečení bylo spojeno s mnoha rituály, stejně jako pečení o Vánocích. Například hospodyně, která měla zamoučené ruce od mazance, šla na zahradu pohladit stromy, aby dobře rodily.

Velikonoční pokrmů – tradice přímo přikazovaly zelenou stravu – petrželka, pažitka a různé bylinky, které byly předpěstované. Dále se využívaly rychle rostoucí kopřivy, pampelišky, popence, chudobky nebo fialky. Do velikonoční stravy patřilo neodmyslitel-

ně vejce. Velikonoční lahůdkou bývala sekaná neboli zlatá buchtá. Tradice říká, že má obsahovat pět druhů masa. Dalším jídlem byla pučálka - hrách zalitý vlažnou vodou, který se nechal dva dny v místnosti napučet. V současnosti vnímáme klíčky jako vel-

mi zdravou stravu.

Tradice, respekt a úcta k přírodě – to vše jsou odkazy našich předků, které bychom měli i my předávat našim dětem. Svátky jara nejsou jen svátky křesťanské, je to oslava světla, úrody, znovuzrození, tepla a naděje. Symboly, které byly uctívány dávno před naším letopočtem.

V dubnu 2004 jsem dělala první velikonoční výstavu na hradě Pernštejně. Byl to krok do neznáma a velká výzva. Návštěvníci tehdy reagovali na výstavu velmi pozitivně, takže jsem ve výstavách pokračovala i mimo Pernštejn. Od té doby uplynulo dlouhých 15 let a já mohu s radostí konstatovat, že současná mladá generace se snaží obnovovat tradice a v rámci možností chránit přírodu.

Milí čtenáři, přeji vám hodně zdraví a krásné prožitky v jarní přírodě.

Jana Hriadelová
ilustrace Kristýna Hriadelová

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2019

Jak se již stalo na začátku ledna tradicí, proběhla i v letošním roce v Nedvědicích a Sejřku Tříkrálová sbírka, letos již s pořadovým číslem 19. Koledovalo se v sobotu 12. ledna, v Sejřku se konala sbírka o týden dříve. V Nedvědicích se koledníci a jejich vedoucí sešli jako obvykle před budovou základní školy. Po splnění všech nutných administrativních úkonů a rozdělení pokladniček byly děti rozděleny do jednotlivých skupin. Následovalo nezbytné focení, po kterém se všichni účastníci přesunuli před zdejší kostel sv. Kunhuty. Tam všem koledníkům poželal a popřál štědré dárce místní farář P. Zdeněk Chylík.

Poděkování v letošním roce patří těmto dětem: Elišce Balášové, Antonínovi Brixii, Magdaléně Brixii, Anně Kellerové, Elišce Klusákové, Jakubu Klusákovi, Pavlu Klusákovi, Natálii Kožíkové, Dominiku Kožnarovi, Haně Krejčí, Štěpánu Krytinářovi, Vojtěchu Krytinářovi, Františku Machovi, Kateřině Machové, Františkovi Macků, Tomáši Navrátilovi, Kryštofu Nečasákovi, Natálii Priesnitzové, Jolaně Rodové, Kateřině Rodové, Natálii Rossí, Lucii Řehůřkové, Elišce Šejnohové, Natálii Štarhové, Simoně Štetinové. A také jejich vedoucím: Ivě Klusákové, Janu

Kolbábkovi, Barboře Koumalové, Jitce Koumalové, Evě Nečasákové, Martině Nedomové, Dušanu Rossí a Haně Štetinové.

Letošní sbírka znovu dokázala, že dárci jsou rok od roku štedřejší. V pokladničkách bylo nashromážděno rekordních 37.403,- Kč v Nedvědicích a 7.402,- Kč v Sejřku.

V úvodu jsem zmínil, že Tříkrálová sbírka je už v Nedvědicích tradiční. Přesto byla v letošním roce v něčem první. Jak všichni víme, 29. července 2018 nás navždy opustila paní Ing. Helena Ondrová, zakladatelka Tříkrálové sbírky v Nedvědicích. Žena, která v prvních ročnících sbírky obcházela Nedvědicemi úplně sama, po všechny následující roky byla potom hlavní organizátorkou, a to ještě i v loňském roce, kdy se potýkala s velmi těžkou nemocí. Letos jsme se tedy museli poprvé obejít bez její pomoci.

Závěr letošního koledování proto končil pro některé účastníky na místním hřbitově, kdy jsme u hrobu paní Ondrové tichou vzpomínkou a modlitbou uctili její památku.

Dušan Rossí

Foto: Dušan Rossí

Foto: Dušan Rossí

PŘÍRODA

Náš region patří svým charakterem k Vysočině. Kopce, lesy, louky s řekou a potoky jsou ideálním prostředím pro rozmanitou flóru a faunu. Při běžné procházce si toho člověk možná ani nevšimne, ale budeme-li se pozorně dívat, uvidíme i vzácnější rostliny či živočichy.

Patří k nim i ledňáček říční, nádherně zbarvený ptáček, který je pro svou krásu nazýván létajícím klenotem. Na hlavě, šíji a vnější ploše křídel má žlhanou modrozelenou barvu, na hřbetě a ocásku je azurově modrý, břicho je rezavé až oranžové. Má dlouhý zobák - uzpůsobený na chytání rybek a krátké červené nožky. Při letu se ozývá pronikavým pískáním. I díky němu je nepřehlédnutelný.

Ledňáček
Foto: Bohumíra Hrabáková

U nás ho můžeme vidět na Svratce, na Chlébském a Žlebském potoce a často i na rybníku. Jeho hlavní potravou jsou malé rybky do velikosti 11 cm. Chytá je tak, že vyčkává na větvičce nebo jiných vyvýšených místech a pak se pro ně střemhlav vrhá do vody. Ne vždy je jeho pokus úspěšný, ale trpělivě se vrací a zkouší to znovu.

Nejvíce práce má v době, kdy krmí mláďata. Hnízdí v norách, které si pár vyhrabe nožkami a zobákem do hlinitého břehu, dostatečně vysoko nad vodou. Délka nory je 50 až 90 cm a na konci je tzv. hnízdní pokojíček. Tam samička naklade během dubna až 7 vajec, o které se střídavě - a stejně pak i o mláďata - starají oba rodiče.

Společné práci na potomcích však předchází ledňáččí námluva. Jednou jsem měla to štěstí a viděla je, ale bohužel jsem byla s fotoaparátom tak daleko, že by z toho nebyl žádný použitelný snímek. A bylo to přesně tak, jak se o tom píše. Nejprve společný poměrně dlouhý rychlý let s náhlými změnami směru a poté tak zvané zásunbní krmení. Samička seděla na větvi a sameček pro ni lovil rybky, které jí opatrně podával do zobáku, jako by se klaněl. Krásný a nezapomenutelný zážitek.

Ledňáčky můžeme u nás vidět každým rokem, přečkávají zde i zimu. Nebezpečím pro ně jsou tuhé zimy, kdy zamrzají řeky i potoky a není kde lovit. To se však v posledních letech - pro ledňáčky naštěstí - neděje. Díky tomu jejich počet pomalu stoupá. A tak se každý rok můžeme těšit, až nastane jaro a ledňáček bude neúnavně shánět potravu pro sebe a svá mláďata.

Dalším zajímavým obyvatelem vodních toků je skorec vodní. Pták velikostí i barvou připomíná kosa černého, a proto je také někdy nazýván vodním kosem. Na rozdíl od kosa černého má v dospělosti nápadnou bílou náprsenku, tmavohnědě zbarvené

tělo a světlejší hlavu a břicho. Patří mezi pěvce.

Často se při létání nízko nad vodou ozývá ostrým pískotem. U nás ho můžeme vidět jak na Svratce, tak na Nedvědičce. Posedává na kamenech vyčnívajících z vody, při čemž typicky

Skorec vodní
Foto: Bohumíra Hrabáková

podřepuje. Poté se noří do vody, kde hledá potravu. Ponoření někdy trvá i půl minuty. Hlavním zdrojem potravy jsou různé larvy vodního hmyzu, drobní koryši a plži a dokonce i malé rybky.

Pozorovat skorce hledajícího potravu je nesmírně zajímavé. Zobákem na dně přehazuje drobné kamínky a do vody spadane listy a soustředěně postupuje nebo plave k dalším ještě neprobádaným místům.

Pro hnízdění staví kulovitá hnízda z mechu s otvorem většinou směřujícím k vodě, aby ztížil přístup predátorům. Do nich klade samička již v březnu 4 - 5 vajec. O krmení mladých šedě zbarvených ptáků se starají oba rodiče.

Mít rozmanitou a krásnou přírodu je pro každý region štěstí, a proto bychom se měli snažit o její zachování.

Bohumíra Hrabáková

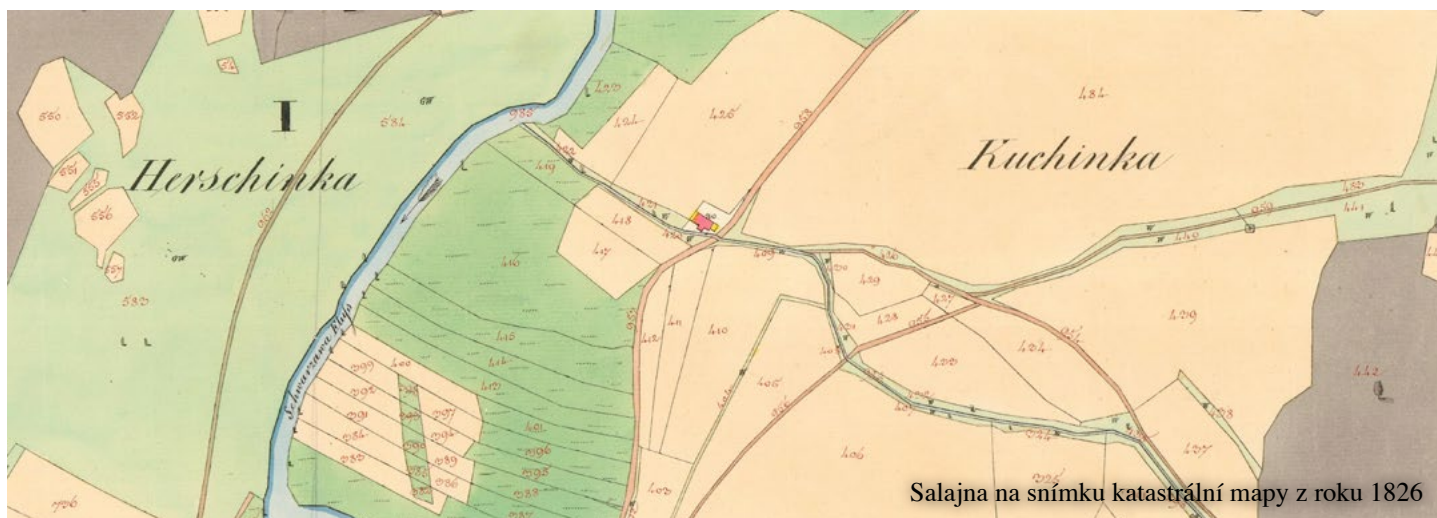
CENÍK INZERCE VE ZPRAVODAJI

	Základní cena	DPH 21 %	Celkem
a) Ceník plošné inzerce			
A4	2 644,63 Kč	555,37 Kč	3 200,00 Kč
1/2 A4	1 322,31 Kč	277,69 Kč	1 600,00 Kč
1/4 A4	661,16 Kč	138,84 Kč	800,00 Kč
1/8 A4	330,58 Kč	69,42 Kč	400,00 Kč
1/16 A4	165,29 Kč	34,71 Kč	200,00 Kč
b) Ceník plošné inzerce - barevné			
A4	2 892,56 Kč	607,44 Kč	3 500,00 Kč
1/2 A4	1 446,28 Kč	303,72 Kč	1 750,00 Kč
1/4 A4	743,80 Kč	156,20 Kč	900,00 Kč
1/8 A4	371,90 Kč	78,10 Kč	450,00 Kč
1/16 A4	206,62 Kč	43,38 Kč	250,00 Kč
C) Ceník řádkové inzerce			
1 řádek (50 znaků)	49,59 Kč	10,41 Kč	60,00 Kč
Další řádky (inzerce min. 1 řádek)	0,83 Kč / 1 znak	0,17 Kč	1,00 Kč

POMÍSTNÍ JMÉNA

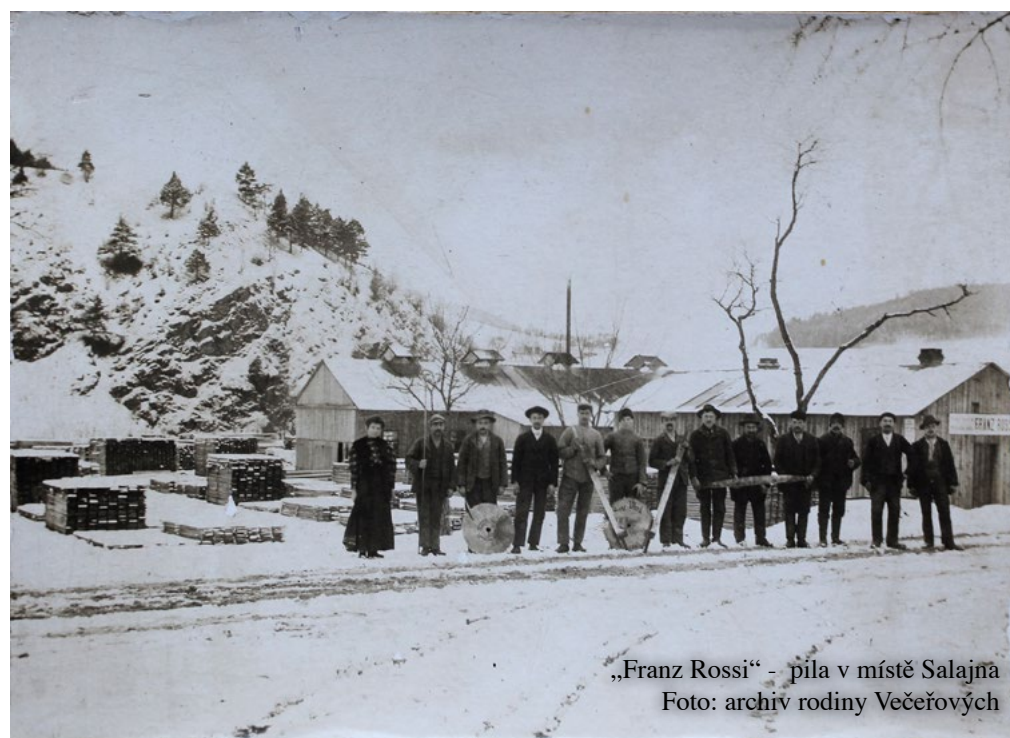
Některé obce v našem sousedství, jako Smrček nebo Doubravník, zpracovávají v současnosti přehledy pomístních jmen na svém katastrálním území a blízkém okolí. Především pro mladou generaci je řada těchto jmen či názvů již neznámých. Přitom vypovídají mnohé o našich místních dějinách. Co jsou ta pomístní jména, uvádí odborné slovníky takto: „Pomístní jména jsou názvy v krajině pevně fixovaných objektů, jako jsou stavby, pole, louky, lesy, řeky, rybníky, kopce a podobné.“ S těmito jmény se setkáváme v různých historických dokumentech, mapách a literatuře. Nedvědická pomístní jména uvádí Vlastivěda morav-

ská, Tišnovský okres, kterou napsal Václav Oharek v roce 1923. Pomístní jména jsou sepsána i v I. dílu kroniky obce Nedvědice. Zde se setkáváme se jmény, která bychom rádi na našich stránkách Zpravodaje postupně popsali, vysvětlili a současně požádali pamětníky o doplnění, případně dokumentaci pro náš budovaný archiv městyse. Měla by to být pomístní jména pozemků a objektů U Salajny, Valcha, Velká stela, Heršinka, Singulární skála a další. Začneme tedy polní tratí U Salajny, která je známá těm, kteří pracovali na tamních polích nebo je vlastnili.

U SALAJNY

Salajna byl provoz, kde se vyráběla převážně z bukového popela v malých dílnách chemická látka salajka potřebná při výrobě mýdel, při praní vlny, k barvení látek, běličství, ale i k výrobě skla, později nazývaná potaš, německy zvaná flusch – tavidlo.

Je to sůl kyseliny uhličitě - uhličitán draselný K_2CO_3 – která je schopná pohlcovat a udržovat vlhkost. Je velmi snadno rozpustná ve vodě.

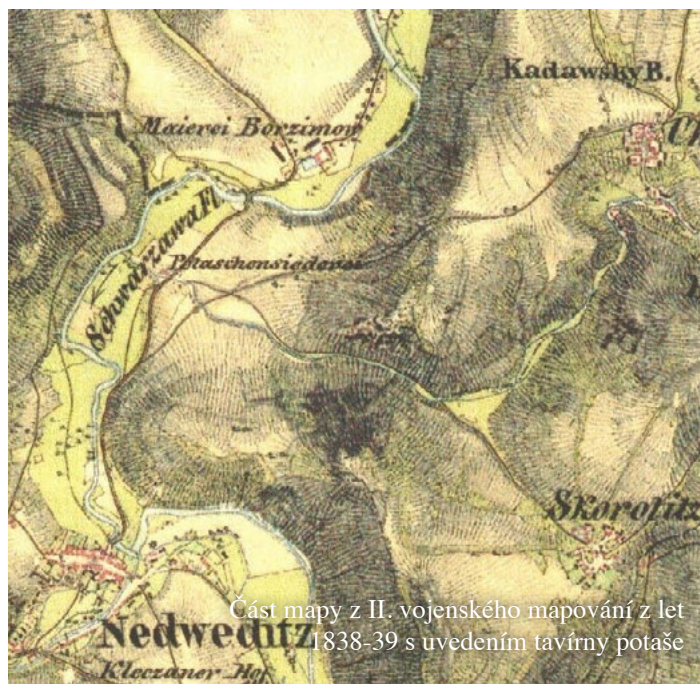
Princip výroby salajky – potaše zůstal po staletí stejný. Nejprve bylo nutné získat velké množství popela, nejlépe bukového. Dřevo se páliło volně na ohništích. Někdy se páliły stromy tzv.

na stojato: do mohutných stromů, s jejichž kácením by bylo příliš práce, se vyhloubil u paty otvor, v němž popeláři rozdělali a udržovali oheň. Strom zevnitř pozvolna vyhořel a neohrozil okolní les. Salajka – potaš se z popelu postupně louhovala v nádobách s falešným dnem pokrytým slámou, klestím a prkénky. Výluh se poté odpařoval v pánvích nebo kotlích po dobu několika dní, až na jejich dně zůstala po odpaření vody z louhu tzv. černá salajka, tvrdá jako kámen, barvy hnědé až černé. Kusová salajka se z kotle vybrala, zbylá jednolitá hmota se musela z kotle vykopat a následně se všechna salajka rozdrtila¹. Podle způsobu použití pak musela salajka nakonec ještě projít kalcinací (vysokoteplotním procesem) v pecích². Z 1000 kg dřeva se vyrobilo asi 1 až 1,3 kg salajky.

Výroba salajky v Nedvědici je vztažena k rozvoji tkalcovského

cechu, který byl společný pro Doubravník a Nedvědice³. Salajka potřebná pro barvení se vyráběla v lesích. Nedvědicí výroba salajky, tzv. Salajna, byla postavena zřejmě až po vydání Tereziánského⁴ Lesního řádu, tj. po roce 1754. Na katastrální mapě z roku 1826 je zakreslena v místě za křížením Chlébského potoka s cestou z Nedvědice směrem do Ujčova po její levé straně. Je zakreslena jako zděná stavba se dřevěnými přístavkami na obou stranách. Salajna je uvedena i na mapě II. vojenského mapování, které u nás probíhalo v letech 1838-39. Na mapě je přímo zapsáno Potaschensiederei, což přeloženo do češtiny znamená varna potaše. Stávala tedy nedaleko bývalého nedvědicického koupaliště Slovanka, dnes SALMOFARM, spol. s r.o., produkce čerstvých pstruhů.

Aby se zamezilo úbytku lesů, mělo se dle dochovaných ujednání používat na výrobu salajky dřevo z vyvrácených, suchých či polámaných stromů. Tuto činnost si hlídali hajní na panství. Nejbližší hájenka byla proto na dohled v Bořinově. Kvůli úspoře dřeva také nájemci Salajny popel nakupovali v domácnostech na panství. Veškeré odvody z výroby byly odváděny na panství.

Část mapy z II. vojenského mapování z let 1838-39 s uvedením tavní potaše

Městys Nedvědice

vás srdečně zve

na divadelní představení v provedení

Divadelního souboru Vířina, o.s.

Upokojenkyně

Černá komedie z domova seniorů

Upokojenkyně s lehkostí a dávkou černého humoru seznamuje diváka s palčivým problémem současnosti – stářím a všemi jeho strastmi. Anna a Marie, dvě ženy obývající společný pokoj v domově seniorů. Buchtičky, kafičko, dávkovač plný léků a návštěvy rodinných příslušníků plné zmatených situací – to je prostředí, ve kterém si milovníci černého humoru přijdou na své. A že není lehké řešit tyto situace nejen pro seniory, ale i pro jejich okolí.

pátek 5. 4. 2019 od 19:00 hodin

sokolovna Nedvědice

vstupné 50,- Kč

Díky rodině Večeřově z Dolního Čepí máme v období před I. světovou válkou na stejném místě, kde stávala Salajna, fotografií doloženou pilu. Majitelem byl Franz Rossi. Mezi pracovníky jsou dva Večeřové, z nichž jeden padl v I. světové válce.⁵ Další osudy poměrně velké pily s 12 pracovníky ale zatím neznáme.

¹ Technický naučný slovník VII. díl, SNTL Praha 1986

² Viz Google Uhlíčitan draselný

³ Z historie textilní výroby v Nedvědici, R. Vejrosta, 2005

⁴ Za vlády císařovny Marie Terezie

⁵ Fotografií zapůjčil pan B. Večeřa z Dolního Čepí

Jiří Šmíd

Veselé veličanové

SK PERNŠTEJN NEDVĚDICE

Rozpis mistrovských utkání - jaro 2019

ŽÁCI starší/mladší - krajský přebor, skupina o 7. - 12. místo

kolo	den	datum	čas	utkání
2.	sobota	06/04/2019	9.30/11.15	Nedvědice - Polná
3.	sobota	13/04/2019	9.00/10.45	HFK Třebíč - Nedvědice
4.	sobota	20/04/2019	10.30/9.00	Velká Bíteš/Osová Bítýška - Nedvědice
5.	sobota	27/04/2019	9.30/11.15	Nedvědice - Okříšky/Stařeč
6.	sobota	04/05/2019	9.30/11.15	Nedvědice - Bystřice n. P.
7.	sobota	11/05/2019	10.30/9.00	Polná - Nedvědice
8.	sobota	18/05/2019	9.30/11.15	Nedvědice - HFK Třebíč
9.	sobota	25/05/2019	9.30.11.15	Nedvědice - Velká Bíteš/Osová Bítýška
10.	sobota	01/06/2019	9.00/10.45	Okříšky/Stařeč - Nedvědice
1.	sobota	08/06/2019	10.00/11.45	Bystřice n. P. - Nedvědice

MUŽI - I. B třída, sk. B

kolo	den	datum	čas	utkání
15.	sobota	23/03/2019	15.00	Velká Bíteš B - Nedvědice
16.	neděle	31/03/2019	15.00	Nedvědice - Přibyslavice
17.	neděle	07/04/2019	15.30	Nedvědice - Velký Beranov
18.	sobota	13/04/2019	15.30	Polná B - Nedvědice
19.	sobota	20/04/2019	16.00	Nedvědice - Počátky
20.	neděle	28/04/2019	16.00	Bohdalov - Nedvědice
21.	sobota	04/05/2019	16.30	Nedvědice - Luka nad Jihlavou
22.	sobota	11/05/2019	16.30	Štěpánov - Nedvědice
23.	sobota	18/05/2019	16.30	Nedvědice - Mor. Budějovice
24.	neděle	26/05/2019	16.30	Rantířov - Nedvědice
25.	sobota	01/06/2019	16.30	Nedvědice - Měřín
26.	neděle	09/06/2019	16.30	Stařeč - Nedvědice
14.	sobota	15/06/2019	16.30	Nedvědice - Stonařov

DOROST - krajský přebor

kolo	den	datum	čas	utkání
13.	sobota	06/04/2019	15.30	Nedvědice - Nová Ves
14.	neděle	14/04/2019	15.30	Třešť - Nedvědice
15.	neděle	21/04/2019	14.00	Chotěboř - Nedvědice
16.	sobota	27/04/2019	16.00	Nedvědice - HFK Třebíč
17.	neděle	05/05/2019	13.30	Světlá nad Sázavou - Nedvědice
18.	neděle	12/05/2019	16.30	Nedvědice - Nové Město n. M.
19.	neděle	19/05/2019	13.30	Ždírec nad Doubr. - Nedvědice
20.	sobota	25/05/2019	16.30	Nedvědice - Polná
21.	neděle	02/06/2019	10.00	Bedřichov - Nedvědice
24.	sobota	08/06/2019	16.30	Nedvědice - Okříšky
12.	neděle	16/06/2019	13.00	Luka nad Jihlavou - Nedvědice

PŘÍPRAVKA starší/mladší - krajský přebor

kolo	den	datum	čas	utkání
8.	neděle	14/04/2019	15:20	Chotěboř - Bystřice/Nedvědice
		Jihlava	16:40	FKM Jihlava - Bystřice/Nedvědice
9.	sobota	20/04/2019	10:00	Bystřice/Nedvědice - Velká Bíteš
		Bystřice		
10.	sobota	27/04/2019	09:00	HFK Třebíč - Bystřice/Nedvědice
		Třebíč	10:20	Polná - Bystřice/Nedvědice
11.	neděle	05/05/2019	10:00	Bystřice/Nedvědice - Havl. Brod
		Nedvědice	12:40	Bystřice/Nedvědice - Bedřichov
12.	sobota	08/06/2019	10:20	Pelhřimov - Bystřice/Nedvědice
		Žďár n.S.	11:40	Žďár n. S. - Bystřice/Nedvědice
13.	neděle	19/05/2019	10:00	Bystřice/Nedvědice - Nové Město
		Bystřice	12:40	Bystřice/Nedvědice - Humpolec
14.	sobota	25/05/2019	11:20	Velké Meziříčí - Bystřice/Nedvědice
		Třebíč	12:40	FŠ Třebíč - Bystřice/Nedvědice

Mladší žáci 5. 9. 2018

Stojí zleva: Radek Farkaš, Patrik Šibor, Vojtěch Loukota, Lukáš Farkaš, Tomáš Dundáček, Barbora Jarošová, Matěj Jaroš, Lukáš Kožík a Libor Jaroš

Dole zleva: Jakub Crhák, Jakub Svoboda, Michal Merta, Tomáš Příkryl, Šimon Kroupa, Matěj Kučera, Kryštof Cikánek

Vpředu leží: Ladislav Kučírek

Foto: Pavel Vejrosta

ZA KRÁSMI OKOLÍ NEDVĚDICE

45 + 1 = 46. Vysvětlím hned: Loni měl nedvědický pochod pro veřejnost svůj pětáctýročný ročník. V sobotu 27. dubna 2019 je tu pochod zase. Ano, rok se s rokem sešel, od února jsou propozice na www.nedvedice.cz, a tak ti, kdo už je četli, vědí, jaká je nabídka tras. Většinou se shodují s těmi z loňska, ostatně loni se pochod vydařil opravdu mimořádně. Letošní nabídka je bohatší o trasu, která má start v Doubravníku. Sedmikilometrová trasa s vyhlídkami na hrad Pernštejn je trasou s Českým rozhlasem Brno. Však několik „rozhlasáků“ přijede do Nedvědice a na trase si zájemci mohou popovídat s těmi, které znají z vysílání. Na své si přijdou lidé, kteří mají raději trasy kratší, ale i ti, kdo chtějí absol-

vovat klasickou padesátku. Ostatně těch, kdo loni úspěšně zvládli nejdělsí trasu, bylo 49. Na trasu kolem Nedvědice mohou vyjet i cyklisté.

Je jasné, že z těch několika stovek účastníků si z akce každý odnáší svůj subjektivní dojem. Ať už to jsou dojmy z přírody, ze setkání se známými, radost z úspěšně absolvované trasy.

Za všechny pořadatele přeji účastníkům šestačtyřicátého ročníku pochodu dobrou volbu trasy, a hlavně úspěšný a radostný návrat do cíle!

Petr Vejrosta

„ZPRAVODAJ“ - vydává: Městys Nedvědice, www.nedvedice.cz

Evidován pod číslem MK ČR E 17302

Odpovědní redaktori: Dr. Jiří Šmíd, Ing. Antonín Špaček

Radou a pomocí přispěl Mgr. Petr Vejrosta

Redakční rada si vyhrazuje právo výběru příspěvků, nevyžádané příspěvky se nevracejí

Vychází čtyřikrát ročně nákladem 800 ks

Tisk: ECHTMANN, s.r.o., Sokolova 696/32, Horní Heršpice, 619 00 Brno

Adresa redakce: Úřad městyse Nedvědice, 592 62 Nedvědice 42, tel.: 566 566 132, 602 754 739

e-mail: zpravodaj@nedvedice.cz

Uzávěrka příspěvků do čísla 2/2019 je 25. 5. 2019

ŠKODA RAPID

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

již od **259 000 Kč**

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozů
ŠKODA RAPID: 4,7–4,9 l/100 km, 106–112 g/km

ŠKODA RAPID – PROSTORNÝ VŮZ ZA SKVĚLOU CENU

Atraktivní vzhled, nízká cena, velkorysý prostor, výkonný motor a bohatá výbava v jednom od **259 000 Kč**.
Vůz ŠKODA RAPID může být Váš za měsíční úvěrovou splátku **3 990 Kč** včetně kompletního pojištění
a záruky na 5 let/100 000 Km.

Přijďte si vybrat z nabídky našich skladových vozů ŠKODA RAPID a ŠKODA RAPID SPACEBACK.

ŠKODA Financial Services

Úvěr. Leasing. Pojištění. Mobilita.

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTO ... s.r.o., Nádražní 67, 591 01 Žďár nad Sázavou
Tel.: 566 630 303, www.auto-auto.cz

auto

Vzorový příklad úvěru na vůz ŠKODA RAPID 1,0 TSI 70 kW v ceně 259 000 Kč (Prodejní cena vozu je 309 900 Kč, započten bonus 25 000 Kč při výkupu vašeho vozu na protiúčet a cenové zvýhodnění 25 000 Kč při financování vozu společností ŠkoFIN s.r.o.), splátka předem 113 550 Kč (43,84 %), výše úvěru 145 449 Kč, poplatky za uzavření a vedení smlouvy 0 Kč, celkové platby za úvěr vč. pojištění 239 424 Kč, RPSN včetně pojištění 23,96 %, délka úvěru 60 měsíců, měsíční splátka úvěru vč. pojištění 3 990 Kč, roční pevná zápůjční úroková sazba 14,08 %. ŠKODA Pojištění Standard obsahuje havarijní pojištění, povinné ručení (5 % spoluúčast) s uznáním bonusů za bezeškodní průběh dosavadních pojištění (60 měsíců) a pojištění skla (limit plnění 10 000 Kč). Tato indikativní nabídka není nabídkou ve smyslu §1732 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a jejím přijetím nevzniká mezi společností ŠkoFIN s.r.o. a druhou stranou závazkový vztah.